

Kotka-Haminan eräluontokeskuksen matkailun aluetaloudelliset vaikutukset

Selvitys 16.12.2020

Selvityksen lähtökohdat

- Tässä selvityksessä on tarkasteltu Kotka-Haminan eräluontokeskuksen matkailijakävijöiden aluetaloudellisia vaikutuksia seuraaviin lähtökohdin:
 - Vaikutusten arviointiin on huomioitu seuraavat tekijät:
 - Kävijämäärät
 - Kävijöiden profiili (suomalaisten ja ulkomaalaisten suhde sekä suomalaisten osalta matkailijoiden ja paikallisten suhde)
 - Kävijöiden rahankäyttö
 - Kokonaisvaikutukset aluetalouteen on yleistetty Kotka-Haminan alueen matkailun tulo- ja työllisyys selvitysten kertoimien pohjalta. Kokonaisvaikutukset pitävät sisällään välittömät ja kerrannaisvaikutukset.
 - Selvityksessä ei tarkastella rakentamisen taloudellisia vaikutuksia, koska nämä ovat kertaluonteisia
 - Talousvaikutuksien arviointi on tehty muutaman eri kävijämäärän pohjalta. On huomioitava, että suunnitteluvaiheessa on erittäin vaikea arvioida, paljonko 'uusia' kävijöitä suunniteltu investointi vetää eli kuinka suuri osa kävijöistä on sellaisia, jotka olisivat vierailleet seudulla muutenkin, mutta uuden kohteen myötä tutustuvat myös siihen. Talousvaikutuksien arvioinnissa otetaan lähtökohdaksi se, että kaikki kävijät ovat uusia, mutta tämä tulee huomioida tulosten käyttämisessä. Selvityksen yhteenvedossa asiaa on lyhyesti sivuttu.
 - Paikalliskävijöiden rahankäyttöä ei ole laskettu aluetaloudellisiin vaikutuksiin, koska tämä ei ole 'uutta' rahaa aluetalouteen.

Kävijämäärät

- Kävijämääriä arvioitaessa on otettava huomioon suunniteltu sijainti ja potentiaalinen asiakaskunta. Siksi on myös hyvä ottaa referenssiksi muiden luontoon liittyvien kohteiden kävijämääriä:
 - Metsämuseo Lustossa (Punkaharju/Savonlinna) kävi noin 42 000 kävijää vuonna 2019. Kävijöistä noin 18 prosenttia oli ulkomaalaisia ja näistä noin puolet venäläisiä.
 - Merikeskus Vellamossa kävi noin 120 000 kävijää vuonna 2019.
 - Luontokeskus Haltiassa (Nuuksio/Espoo) kävi 177 000 asiakasta vuonna 2017. Näistä noin 10 prosenttia oli ulkomaalaisia.
 - Liminganlahden luontokeskuksessa (Liminka) kävi 59 000 kävijää vuonna 2018. Kävijöistä 94 prosenttia oli suomalaisia, joista paikallisia asukkaita 56 prosenttia.
- Aluetaloudelliset vaikutukset lasketaan siten kolmella eri kävijämäärällä:
 - A. 120 000 kävijää (Merikeskus Vellamon kävijämäärä)
 - B. 100 000 kävijää (Eräluontokeskuksen arvioitu kävijämäärä)
 - C. 80 000 kävijää (80 prosenttia arvioidusta kävijämäärästä)

Kävijöiden profiili

- Kun katsotaan Luston, Haltian ja Liminganlahden kävijöitä*, niin ulkomaalaisten osuus on vaihdellut 6 ja 18 prosentin välillä. Kotka-Haminan sijainti lähellä itärajaa nostanee ulkomaalaisten osuutta. Selvityksen pohjaksi on asetettu seuraavat osuudet, joiden avulla taloudellisia vaikutuksia lasketaan:
 - I. Kävijöistä 33 prosenttia ulkomaalaisia
 - II. Kävijöistä 25 prosenttia ulkomaalaisia
 - III. Kävijöistä 12,5 prosenttia ulkomaalaisia
- Paikallisten osuus kohteessa vaihtelee pitkälti sijainnin ja paikallisten asukkaiden määrän perusteella: Limingassa osuus oli 56 prosenttia suomalaisista kävijöistä. On oletettavaa, että Haltiassa pääkaupunkiseudun osuus kävijöistä on vielä suurempi. Suunnittelun pohjaksi on Kotka-Haminassa otettu kaksi eri vaihtoehtoa: 1) paikallisten osuus kotimaisista kävijöistä olisi 10 prosenttia tai 2) 30 prosenttia. Alhaisemmat luvut kuin Limingassa ovat perusteltuja, koska lähistöllä ei ole suuria kaupunkeja (vrt. Limingassa Oulu tai Haltiassa pk-seutu).
- *Merikeskus Vellamosta tietoa ei ollut julkisesti saatavissa

Rahankäyttö

- Kotimaisten matkailijoiden rahankäyttö on estimoitu Suomalaisten matkailu -tutkimuksesta sekä TAK Researchin käynnissä olevasta TAK Kotimaan matkailu -tutkimuksesta.
 - Keskimääräinen rahankäyttö on Kotka-Haminan seutukunnassa matkailijaa kohden noin 99 euroa per vapaa-ajanmatka.
 - Liminganlahden luontokeskuksessa on kuitenkin laskettu kotimaisten matkailijoiden keskimääräiseksi kulutukseksi 44 euroa per matkailija johtuen siitä, että päiväkävijöiden osuus on varsin suuri. Ero on varsin suuri, mikä johtuu osittain erilaisista laskentatavoista.
- Ulkomaalaisten matkailijoiden rahankäyttö alueella on noin 175 euroa per matka. Tässä on oletettu, että ulkomaalaiset museokävijät käyttävät saman verran rahaa. Suurin osa rahasta käytetään ostoksiin.

Matkailijoiden arvioitu rahankäyttö eri skenaarioissa

Matkailijoiden rahankäyttö eri skenaarioissa, kun paikallisten määräksi on arvioitu 10 % suomalaisista			
Skenaario	I (33 % ulkomaalaisia)	II (25 % ulkomaalaisia)	III (12,5% ulkomaalaisia)
A (kävijämäärä 120 000)	14 094 000 €	13 269 000 €	11 981 000 €
B (kävijämäärä 100 000)	11 745 000 €	11 058 000 €	9 984 000 €
C (kävijämäärä 80 000)	9 396 000 €	8 846 000 €	7 987 000 €

Matkailijoiden rahankäyttö eri skenaarioissa, kun paikallisten määräksi on arvioitu 30 % suomalaisista			
Skenaario	I (33 % ulkomaalaisia)	II (25 % ulkomaalaisia)	III (12,5% ulkomaalaisia)
A (kävijämäärä 120 000)	12 502 000 €	11 487 000 €	9 902 000 €
B (kävijämäärä 100 000)	10 418 000 €	9 573 000 €	8 251 000 €
C (kävijämäärä 80 000)	8 334 000 €	7 658 000 €	6 601 000 €

Välitön matkailutulo eri skenaarioissa (=arvonlisäverottomat luvut)

Välitön matkailutulo, kun paikallisten määräksi on arvioitu 10 % suomalaisista			
Skenaario	I (33 % ulkomaalaisia)	II (25 % ulkomaalaisia)	III (12,5% ulkomaalaisia)
A (kävijämäärä 120 000)	11 944 000 €	11 245 000 €	10 153 000 €
B (kävijämäärä 100 000)	9 953 000 €	9 371 000 €	8 461 000 €
C (kävijämäärä 80 000)	7 963 000 €	7 497 000 €	6 769 000 €

Välitön matkailutulo, kun paikallisten määräksi on arvioitu 30 % suomalaisista			
Skenaario	I (33 % ulkomaalaisia)	II (25 % ulkomaalaisia)	III (12,5% ulkomaalaisia)
A (kävijämäärä 120 000)	10 595 000 €	9 735 000 €	8 392 000 €
B (kävijämäärä 100 000)	8 829 000 €	8 113 000 €	6 992 000 €
C (kävijämäärä 80 000)	7 063 000 €	6 490 000 €	5 594 000 €

- Arvonlisäveron kertoimena on käytetty matkailun tulo- ja työllisyys selvityksestä saatua Kotka-Haminan seutukunnan rahankäytön jakauman mukaista keskimääräistä arvonlisäveroprosenttia eli 18 prosenttia.

Työllisyysvaikutukset eri skenaarioissa (htv)

Välittömän matkailutulon työllisyysvaikutukset (henkilötyövuosia), kun paikallisten määräksi on arvioitu 10 % suomalaisista			
Skenaario	I (33 % ulkomaalaisia)	II (25 % ulkomaalaisia)	III (12,5% ulkomaalaisia)
A (kävijämäärä 120 000)	55	52	47
B (kävijämäärä 100 000)	46	43	39
C (kävijämäärä 80 000)	37	34	31

Välittömän matkailutulon työllisyysvaikutukset (henkilötyövuosia), kun paikallisten määräksi on arvioitu 30 % suomalaisista			
Skenaario	I (33 % ulkomaalaisia)	II (25 % ulkomaalaisia)	III (12,5% ulkomaalaisia)
A (kävijämäärä 120 000)	49	45	39
B (kävijämäärä 100 000)	41	37	32
C (kävijämäärä 80 000)	32	30	26

Kokonaistyöllisyysvaikutukset eri skenaarioissa (htv)

Kokonaistyöllisyysvaikutukset (henkilötyövuosia), kun paikallisten määräksi on arvioitu 10 % suomalaisista			
Skenaario	I (33 % ulkomaalaisia)	II (25 % ulkomaalaisia)	III (12,5% ulkomaalaisia)
A (kävijämäärä 120 000)	66	62	56
B (kävijämäärä 100 000)	55	52	47
C (kävijämäärä 80 000)	44	41	37

Kokonaistyöllisyysvaikutukset (henkilötyövuosia), kun paikallisten määräksi on arvioitu 30 % suomalaisista			
Skenaario	I (33 % ulkomaalaisia)	II (25 % ulkomaalaisia)	III (12,5% ulkomaalaisia)
A (kävijämäärä 120 000)	58	54	46
B (kävijämäärä 100 000)	49	45	38
C (kävijämäärä 80 000)	39	36	31

- Kokonaistyöllisyysvaikutusten kerroin on saatu Kotka-Haminan seutukunnan matkailun tulo- ja työllisyys selvityksestä

Matkailijoiden rahankäytön aluetaloudelliset kokonaisvaikutukset

Kokonaisvaikutukset, kun paikallisten määräksi on arvioitu 10 % suomalaisista			
Skenaario	I (33 % ulkomaalaisia)	II (25 % ulkomaalaisia)	III (12,5% ulkomaalaisia)
A (kävijämäärä 120 000)	14 900 000 €	14 100 000 €	12 700 000 €
B (kävijämäärä 100 000)	12 400 000 €	11 700 000 €	10 600 000 €
C (kävijämäärä 80 000)	10 000 000 €	9 400 000 €	8 500 000 €

Kokonaisvaikutukset, kun paikallisten määräksi on arvioitu 30 % suomalaisista			
Skenaario	I (33 % ulkomaalaisia)	II (25 % ulkomaalaisia)	III (12,5% ulkomaalaisia)
A (kävijämäärä 120 000)	13 200 000 €	12 200 000 €	10 500 000 €
B (kävijämäärä 100 000)	11 000 000 €	10 100 000 €	8 700 000 €
C (kävijämäärä 80 000)	8 800 000 €	8 100 000 €	7 000 000 €

Yhteenveto

- Skenaariosta riippuen suunnitellun Kotka-Haminan mahdollisen eräluontokeskuksen matkailijakävijöiden taloudellinen kokonaisvaikutus vaihtelee 7 ja 14,9 miljoonan euron välillä ja kokonaistyöllisyys 31 ja 66 henkilötyövuoden välillä.
- On kuitenkin huomioitava, että Museoliiton laajassa museotutkimuksessa vain noin 14 prosenttia museokävijöistä saapuu paikkakunnalle nimenomaan museon takia. Tämän perusteella voi ajatella, että suurin osa kävijöistä olisi todennäköisesti sellaisia, jotka jo käyvät seudulla, mutta uusi kohde voi hyvin lisätä houkuttelevuutta.
 - Tällöin esimerkiksi kokonaistaloudellinen 'lisävaikutus' olisi yksinkertaistaen noin 1 ja 2,1 miljoonan euron välillä. Laskelma on karkea, mutta antaa suuntaa.
 - Toisaalta Museoliiton tutkimus on valtakunnallinen: pienemmillä paikkakunnilla yksittäisen vetovoimatekijän vaikutus on oletettavasti suurempi kuin esimerkiksi Helsingin kaltaisessa kaupungissa.